

Un cop de mà

El comentari lèxic

Decidir / *Fallar

En català, quan un jutge o un tribunal resol un litigi, diem que *dictamina*, es pronuncia, *decideix* o *sentencia*, però no *falla* mai. Per tant, direm:

- ✓ La jutgessa **s'ha pronunciat** contra l'empresa.
- ✓ El jutge **ha dictaminat** que l'acusat és innocent.

I no pas:

- × La jutgessa **ha fallat** contra l'empresa.
- × El jutge **ha fallat** que l'acusat és innocent.

El desvetllamots

Avenir-se / Portar-se bé

Segur que quan érem petits havíem sentit els pares comentar si *ens aveníem* o no amb algun amigueta, cosí, germà... Quan dues persones o més tenen bona relació, s'entenen, coincideixen en gustos, opinions, la manera de fer, etc. diem que *s'avenen*.

- ✓ El meu germà i jo **ens avenim** molt.
- ✓ No poden jugar junts ni cinc minuts. No **s'avenen** gens.

I si fèiem bondat deien que *ens havíem portat bé*. *Portar-se bé* en català és 'comportar-se adequadament'.

- ✓ En Pau avui està content; **s'ha portat bé** i la mestra l'ha felicitat.

Etimologies

Síndria

El mot síndria ve de l'àrab *batîha sindîja*, que significava 'albudeca o meló del país de Sind, a l'Índia'. En àrab vulgar es deia *sindja* i en català rebé una -r- per influència de *cidra/cíndria* 'fruit cítric'.

Amb quina fruita menges, beus i et rentes la cara?

Clica aquí!

Hi ha algunes aplicacions gratuïtes per a dispositius mòbils i tauletes en català. N'hi ha de programes de televisió com la d'*El gran dictat*, *l'Oh Happy Day*, i d'àmbits diversos com guies de senderisme, jocs, etc. Però, sens dubte, una de les més útils per a la consulta de termes en català és la del *Diccionari de la llengua catalana* (DIEC2). Si en vols més informació, clica [aquí!](#)

Núm. 61

Juny
2016

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt de sintaxi

*Somiar en algú o en alguna cosa / *Somiar amb algú o alguna cosa / Somiar algú o alguna cosa

El verb *somiar*, que s'utilitza habitualment en el sentit de 'veure en somni', és transitiu i, per tant, exigeix un complement directe. Per exemple:

- ✓ Avui t'**he somiat**.
- ✓ **Somia** la mare tot sovint.
- ✓ **Vaig somiar** les vacances al càmping de l'estiu passat.

L'ús del verb *somiar* com a intransitiu no és normatiu. Així doncs, no és correcte dir:

- × Avui **he somiat en tu**.
- × **Somia amb** la seva germana tot sovint.

Núm. 61

Juny
2016

Que diu que què?

Muntatge d'àlbums

Us heu aficionat a l'art de retallar papers de colors de formes diverses, fotografies, dibuixos, records, roba, etc. i enganxar-los de manera creativa per decorar àlbums? Segur que tot plegat us sona! Doncs aquesta activitat, que en anglès es diu *scrapbooking*, en català es diu *muntatge* (o *personalització*) d'àlbums.

Dóna-hi un cop d'ull

En cadascuna d'aquestes frases s'hi amaga un error. El sabries trobar?

- × El locutor l'ha nomenat en l'entrevista.
- × S'ha anat de la festa sense dir adéu a ningú.

Si no ho tens clar, pots consultar el [número 28](#) d'Un cop de mà.

Solucions del número anterior:

- ✓ Les administracions públiques han de vetllar pel compliment de la ~~Lei~~ **Llei** 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.
- ✓ Ha llegit el llibre ~~complet~~ **complet** en dos dies!

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL